

MUSIIKKI

perusopetuksen oppiaineena

Eija Kauppinen

18.11.2009

Musiikkia koskevia uskomuksia

- Musiikki on musiikillisesti lahjakkaita varten.
- Musiikkia voivat oppia vain musiikillisesti lahjakkaat.
- Musiikin tunneilla ei opi mitään (hyödyllistä).
- Musiikin tunneilla vain lauletaan tai kirjoitetaan vihkoon.
- Musiikkia kannattaa opettaa vain alemmilla luokilla, koska siellä on aikaa laululle ja leikille.
- Vuosiluokilla 7–9 kannattaa keskittyä jatko-opintojen kannalta tärkeisiin aineisiin. Musiikki ei kuulu niihin.

Käsitys musiikillisesta lahjakkuudesta

- Ei ole yksimielisyyttä siitä, mitä musikaalisuudella tarkoitetaan.
- Absoluuttinen, esteettiselle musiikkikäsitteelle perustuva musikaalisuusnäkemys: musiikki uniikki lahja
→ musiikkia voivat oppia vain musikaaliset
- Relativistinen musikaalisuus näkemys:
korostetaan kaikkien mahdollisuutta omaksua musiikillisia taitoja ja elämyksiä sekä toimia luovasti.

Olennaista

Aivotutkimuksista saatu tieto osoittaa, että musiikin opiskelusta voi hyötyä lähes jokainen.

Oppiminen - aivotutkimusten antia 1

Aivoissa syntyy uusia hermosoluja läpi elämän.

Hermosolut yhdistyvät uudella tavalla harjoittamisen myötä.
Aivot muokkautuvat jatkuvasti.

Murrosikä on syvällisten mentaalisten muutosten aikaa.

Yksilö on erityisen avoin oppimiselle.

Murrosikä on sosiaalisen ja emotionaalisen kehityksen aikaa.

Oppiminen on enemmän kuin sisältöjen opiskelua tai kognitiivisten taitojen kehittämistä.

Lähde: OECD. 2007. Understanding the brain : The birth of a learning science. Ceri. Paris.

Musiikin opiskelu – aivotutkimuksen antia 2

Musiikki vaikuttaa oppimiskykyyn. (OECD 2007)

Musiikkia lapsuudessa harrastaneella on keskimääräistä paremmat mahdollisuudet oppia uusia taitoja.
(Zatorre 2007)

Musiikilla on vaikutusta tarkkaavaisuustaitojen kehittymiseen (Koelsch ym.2003).

E erityinen merkitys on kuoro-, bändi- ja orkesteritoiminnalla.

Koulun musiikkitunnit palvelevat myös muiden aineiden oppimista. (ks. Huotilainen 2009)

→ Kielellinen kehitys ja kuulokyvyn kehittyminen

Musiikin asema oppiaineena

Peruskoulun olemassaolon aikana yhteisenä opetetun **musiikin tuntimäärä on ollut laskeva** vuoden 1993 tuntijakoon saakka.

Vuosien 1993 ja 2001 tuntijaoissa musiikin minimituntimääräksi määriteltiin 7 vuosiviikkotuntia.

Valtaosa (87,8 %) musiikin yhteisenä oppiaineena annettavasta opetuksesta annetaan vuosiluokilla 1–6.

Saadun musiikinopetuksen vuosiviikkotuntimäärä 2007-2008

Vuosiluokilla 1–6 vuosiviikkotuntimäärä oli 8,6

Vuosiluokilla 7–9 vuosiviikkotuntimäärä oli 1,2

Vuosiluokilla 8–9 musiikin, kuvataiteen, käsityön ja kotitalouden opetus on pääsääntöisesti valinnaisena aineena annettavan opetuksen varassa.

Musiikki oppiaineena on muuttunut

Musiikkia opiskellaan tekemällä

→ musiikki on musiikillista toimintaa.

Musiikin ymmärtämisen ja käsitteellistämisen perustana ovat musisoinnin ja musiikin kuuntelun yhteydessä saadut merkitykselliset kokemukset.

→ Musiikilliset tiedot ja taidot rakentuvat siis tekemisen kautta.

Yhdessä musisoiminen kehittää sosiaalisia taitoja

→ vastuullisuutta, rakentavaa kriittisyyttä sekä taidollisen ja kulttuurisen erilaisuuden hyväksymistä ja arvostamista

Kulttuurinen osallisuus syntyy opiskelun kautta.

Peruskoulun opetussuunnitelman perusteet 2004

Musiikilla on merkitystä

Viikoittain musiikkia kuuntelee yli 90 % suomalaisista.
(Tilastokeskus 2005).

Kuorolaulun on todettu vähentävän stressiä ja lisäävän eliniän ennustetta muiden yhteisöllisten kulttuuriharrastusten tavoin odotetun. (Hyyppä 2005)

Taide- ja taitoaineet mieluisimpia oppiaineita.
(Suomi 2009).

Musiikki käytetään tunteiden käsittelyn ja hallinnan välineenä. (Blood et.al 1999; Saarikallio 2007 & 2009)

Digitaalisen median aikakaudella musiikki yksi keskeinen ilmaisutapa. (Sintonen 2009)

Mitä olisivat koulun ja kansakunnan juhlat ilman musiikkia?